

ČESKÝ JAZYK VII.A, VII.C

Úkoly zadané na období od 23.3. do 27.3.2020

Všechny zadané úkoly vypracujte písemně do školního/slohového/literárního sešitu.

Mluvnice

SKLADBA

Základní větné členy

2. Přísudek

➤ zápis do školního sešitu

Přísudek

- základní větný člen, spolu s podmětem tvoří základní skladební dvojici
- podle počtu přísudků odvodíme počet vět v souvětí
- vyjadřuje, co dělá podmět
- je vyjádřen určitým slovesným tvarem
- druhy přísudků:

a) **slovesný** – je vyjádřen určitým slovesným tvarem (jednoduchým nebo složeným), např. **Petr píše úkol.**, **Petr bude psát úkol.**

+ přísudek vyjádřený citoslovcem, např. **Dítě bác na zem.**

b) **jmenný se sponou** – skládá se ze sponového slovesa být/bývat, stát se/stávat se a jmenné části, tvořené nejčastěji podstatným nebo přídavným jménem,

1

2

3

např. **Petra se stala lékařkou.**, **Podzim bývá deštivý.**, **Ta kniha je moje.**, **Byli jsme**

4

5

ve škole první., **V tom hluku není tvoje odpověď slyšet.**

POZOR! Pokud je sloveso být použito ve významu existovat, nacházet se, pak je plnovýznamové a přísudek slovesný, např. **Na stole je tužka.** (leží, nachází se), **Strašidla nejsou.** (neexistují)

c) **jmenný beze spony** – je tvořen pouze jménem, např. **Sliby chyby.**, **Pes – nejlepší přítel člověka.**

a) **holý** – není rozvitý dalším výrazem, např. **Maminka vařila.**

b) **rozvitý** – je rozvitý dalším výrazem, např. **Maminka vařila včera oběd.** (kdy? včera; koho/co? oběd)

- c) **několikanásobný** – je tvořen slovesy, které se významově doplňují; jsou stejného druhu (slovesné, nebo jmenné); nejsou samostatně rozvity každý jiným větným členem, např. **Maminka vařila a pekla.**

Přísudek (včetně členů na něm závislých) tvoří ve větě **část přísudkovou**.

Přísudky slovesné lze převádět na přísudky jmenné se sponou a naopak, např.

Teta pracuje jako lékařka v nemocnici. (pracuje – přísudek slovesný)

Teta je lékařkou v nemocnici. (je lékařkou – přísudek jmenný se sponou)

➤ **Cvičení:**

❖ str.69, cv.4, 7, 8

❖ **Doplň do vět vhodné přísudky a urči jejich druh.**

1. Číšník objednanou kávu.
2. V teplých oblastech vinná réva.
3. Labe v Krkonoších.
4. Diamant ze všech nerostů.
5. Hadi na sluncem rozpálených kamenech.
6. Jeho strýc slavným
7. Třímetrové vlny přes loď.
8. Knihovnice nové knihy do polic.

❖ **Ke každému podmětu vymysli dvě věty, jednu s přísudkem slovesným, druhou s přísudkem jmenným se sponou.**

	přísudek slovesný	přísudek jmenný se sponou
papoušek	Papoušek zobe zrní.	Papoušek je exotický pták.
Petra		
počasí		
oběd		
maminka		
ovoce		

Shoda podmětu s přísudkem

➤ zápis do školního sešitu

Shoda přísudku s podmětem

- podmět ovlivňuje tvar přísudku v osobě a čísle
- pozor na některá podstatná jména, která mění rod v množném čísle: dítě, oko, ucho (rod střední) – děti, oči, uši (rod ženský)
- pokud jsou bezrodá zájmena my/vy vyjádřeným podmětem, např. **My jsme vám to říkali.** nebo je lze doplnit jako podmět nevyjádřený, např. **Říkali jsme vám to už včera.**, píšeme v přísudku v minulém čase vždy koncovku -i; pokud zájmena my/vy zastupují podstatné jméno, jehož rod známe, řídí se shoda tímto rodem, např. **Potkala jsem na ulici Janu. Srdečně jsme se pozdravily.**

rod podmětu v množném čísle	koncovka přísudku	příklad
mužský životný	-i	Muži cvičili.
mužský neživotný	-y	Stroje hučely.
ženský	-y	Ženy tančily.
střední	-a	Města zářila.

několikanásobný podmět obsahuje:	koncovka přísudku	příklad
alespoň jeden člen rodu mužského životného	-i	Petr i jeho stan promokli. Muži a ženy tančili. Slůňata a sloni se koupali.
ani jeden člen rodu mužského životného	-y	Kuřata a slepice klovaly. Skály i kopce se tyčily. Rybníky a moře se třpytily.
pouze členy středního rodu v množném čísle	-a	Kuřata a housata zobala.
pouze členy rodu středního, z toho jeden nebo oba dva v čísle jednotném	-y	Kotě a štěně si hrály. Kořata a štěně si hrály.

➤ **Cvičení:**

❖ str.70, cv.1

❖ str.71, cv.3, 6, 10

❖ k procvičení můžete využívat i internetové odkazy uvedené v minulém zadávání úkolů; k okruhu shody přísudku s podmínkou je vhodný např. pracovní list na stránkách inkluzivní školy

https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/cjl_shoda_podm etu_s_prisudkem_0.pdf

nebo procvičování formou zábavných kvízů a her na stránkách školy s nadhledem

<https://www.skolasnadhledem.cz/profil/2-stupen/12-cesky-jazyk/69-7-rocnik/246-skladba?scroll=0>

SLOH

Práce s informacemi

➤ **zápis do slohového sešitu** – str.123 (fialový rámeček)

➤ str.123, cv.3 a, b, c, f, g, h

Kontrola zadaných úkolů proběhne po návratu do školy.

V případě jakýchkoli nejasností se na mě obraťte na níže uvedeném emailu.

čeština

Mgr. Andrea Trochtová

(trochtova@zsvyhlicka.cz)

Zdroj obrázku:

<https://www.facebook.com/282999531809342/photos/a.282999641809331/287845867991375/?type=1&theater>